

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور
پژوهشکده آبی پروری آبهای داخلی

تأثیر ضد قارچی عصاره هیدرومتانلی و آبی برگ گیاه سنبل آبی بر روی قارچ

Fusarium oxysporum

تهیه و تدوین: رودابه روفچایی

پائیز ۱۳۹۸

گیاه سنبل آبی به سبب قدرت تکثیر بالا و پوشش سریع سطح منابع آبی شیرین جزو بدترین گیاه هرز دنیا اعلام شده است. این در حالی است که در عین حال از پتانسیل فیتوشیمی خوبی نیز برخوردار است. قارچ فوساریوم عامل ایجاد پوسیدگی در ساقه ریشه بسیاری از صیفی جات و گندم می شود و از اینرو موجب کاهش کیفیت تولید در این بخش کشاورزی است. در راستای کشت ارگانیک و به عدم مصرف سموم در تهیه غذای سالم استفاده از عصاره های گیاهی را می توان به عنوان یک درمان با عوارض جانبی کمتر ، ارزان و دوستدار طبیعت در نظر گرفت. هدف از این مطالعه، ارزیابی اثرات ضد قارچی عصاره آبی و هیدرومتانلی این گیاه بر سویه استاندارد فوساریوم اوکسی سپوروم بود. در این مطالعه آزمایشگاهی پودر خشک برگ گیاه سنبل آبی با دو حلال متانل ۸۰ درصد و آب به روش خیساندن عصاره گیری شد و جهت آزمایش حساسیت ضد قارچی مورد استفاده قرار گرفتند. قطر هاله عدم رشد از آزمون انتشار در آگار با استفاده از چاهک بر روی غلظت های ۶/۳، ۱۲/۵، ۲۵، ۵۰ و ۱۰۰ میلی گرم بر میلی لیتر از هر کدام از عصاره ها بررسی شد. با استفاده از روش رقیق سازی آگار حداقل غلظت مهارکنندگی رشد (MIC) و حداقل غلظت کشندگی عصاره ها (MFC) تعیین گردید. نتایج نشان داد که عصاره الکلی این گیاه روی قارچ ، اثر بازدارندگی معنی داری داشته ($P > 0.05$) و با قارچ کش بنومیل در تیمار شاهد قابل رقابت است. نتایج بررسی نشان داد که عصاره الکلی برگ گیاه سنبل آبی به سبب وجود برخورداری از متابولیت های ثانویه متنوع از گروه ترکیبات فنلی ، تانین، ساپونین، ترپنوئید و آلکالوئیدی دارای اثرات ضد قارچی می باشد. استفاده از این عصاره جهت تولید محصول کشاورزی با کیفیت و ارگانیک راه گشاست.